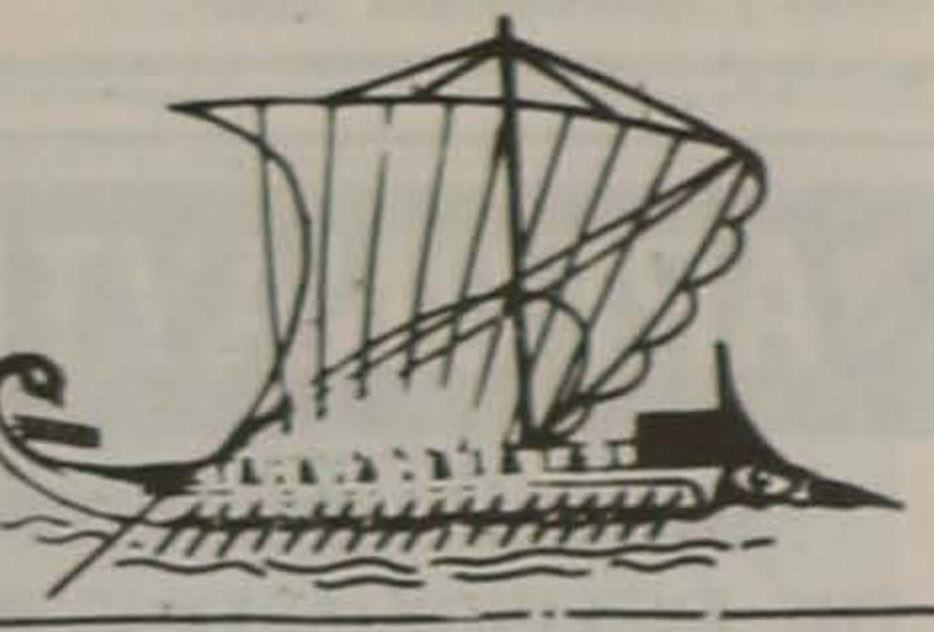

ΑΡΓΟΝΑΥΤΗΣ

ΣΤΑΥΡΙΤΕΣ - ΤΡΥΓΟΜΗΝΑΙ 1996
(ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ - ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ)

ΜΗΝΙΑΙΟ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ ΤΗΣ ΕΥΞΕΙΝΟΥ ΛΕΣΧΗΣ ΒΕΡΟΙΑΣ ΕΤΟΣ 80 Αρ. Φύλλου 82

ΕΝΑ ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΜΕ ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΣΗΜΑΣΙΑ

Δημοσιεύουμε παρακάτω σημείωμα, με τον τίτλο "Η Ευξείνος Λέσχη τίμησε τους ιδρυτές της" του διακεκριμένου συμπατριώτη μας δικηγόρου κ. Αριστοτέλη Λαχανόπουλου. Ο κ. Λαχανόπουλος υπήρξε από τα ιδρυτικά στελέχη της Λέσχης με μία συνεχή προσφορά. Το εν λόγω σημείωμα δημοσιεύεται ύστερα από δύο χρόνια, χωρίς όμως να έχει χάσει την ιστορική του σημασία. Δυστυχώς είχε παραπέσει και ανευρέθη τυχαία, (όμως, καλύτερα αργά παρά ποτέ), μπροστά από λίγες μέρες. Ζητούμε συγγνώμη.

Μέσα σε μία ιδιαίτερα θερμή και πατριωτική ατμόσφαιρα στις 17-12-1994 το Διοικητικό Συμβούλιο της Ευξείνου Λέσχης Βέροιας τίμησε με σεμνή εκδήλωση τους ιδρυτές του Σωμα-

Δεκαετία του '60. Μέλη του Δ.Σ. της Ε.Λ.Β.

την του Πρωτοδικείου Βέροιας αναγνωρίσθηκε το Σωματείο "Ευξείνος Λέσχη Βέροιας" με ιδρυτικά μέλη τους:

- 1) Μωύση Χειμωνίδη,
- 2) Μιχαήλ Γεωργιάδη,
- 3) Κων/νο Λαμταίοδη,
- 4) Αγγελιο Σπανίδη,
- 5) Κων/νο Αμοιρίδη,
- 6) Φιλοκτήμονα Παπαδόπουλο,
- 7) Χαρίθιο Ερμόπουλο,
- 8) Ανέση Σπανίδη,
- 9) Νικόλαο Σιδρόπουλο,
- 10) Γεώργιο Ανδρεάδη,
- 11) Ιωάννη Αθήχανίδη,
- 12) Αλέξανδρο Καραμελίδη,
- 13) Δαμιανό Κανταρίδη,
- 14) Αλέκο Κανταρίδη,
- 15) Παναγιώτη Βαρελόπουλο,
- 16) Ισαάκ Τροκόπουλο,
- 17) Τηλέμαχο Χατζάκη,
- 18) Νικόλαο Ιωσφιόδη,
- 19) Βασίλειο Ελευθεριάδη,
- 20) Ελευθέριο Ελευθεριάδη,
- 21) Ευστάθιο Κοιμτζίοδη,
- 22) Βασίλειο Παπαδόπουλο,
- 23) Κων/νο Πιστοφίδη,
- 24) Ιορδάνη Ιορδανίδη,
- 25) Τιμόθεο Θεοδωρίδη,
- 26) Αριστοτέλη Λαχανόπουλο και πρόσωρινό Διοικητικό Συμβούλιο τους: 1) Μωύση Χειμωνίδη, 2) Μιχαήλ Γεωργιάδη, 3) Κων/νο Λαμταίοδη, 4) Αγγελιο Σπανίδη, 5) Χαρίθιο Ερμόπουλο και 6) Αριστοτέλη Λαχανόπουλο.

Την ιδρυτών που έχουν ήδη πεθάνει, καίρεισε σε σύντομη ομιλία του ο Πρόεδρος της Λέσχης Γιάννης Μιχαηλίδης

Στη χαιρετιστήρια ομιλία του, ευχαρίστησε για λογαριασμό του Διοικητικού Συμβουλίου τους ιδρυτές και όσους στη συνέχεια συνέδραμαν τους ιδρυτές ώστε να φθάσουμε, ύστερα από γόνιμη πορεία σαράντα περίπου ετών στη σημερινή ημέρα που το Σωματείο στερήθηκε και καταξιώθηκε στη συνείδηση όχι μόνον των Ποντίων, αλλά ολόκληρης της Ημαθιώτικης κοινωνίας και να θεωρείται από τα πιο πετυχημένα και δραστήρια σε όλοους τους τομείς.

Κατέγραψε μέχρι σήμερα και πρόσβαλλε την ιστορία και τις θαυμάσιες παραδόσεις του ποντιακού ελληνοισμού και πέτυχε γενικά αυτό που δεν θέλησε από ολιγωρία ή σκοπιμότητα να πραγματοποιήσει η επίσημη πολιτεία.

Είπε ακόμη ο ομιλητής, απευθυνόμενος στους παρισταμένους ιδρυτές και στους συγγενείς εκείνων από τους ιδρυτές που ήδη έχουν πεθάνει, ότι ο σπόρος που ρύξανε έπεσε σε γόνιμο έδαφος, φύτρωσε, κάρηωσε και έφθασε σε ζηλευτή ωριμότητα και ότι οι νεότεροι έζησαν συνεχιστές του έργου που τους παρέδωσαν οι παλαιότεροι, θα συνεχίσουν με όλες τους τις δυνάμεις για την εκκλήρωση των οραμάτων και στόχων των ιδρυτών, θα φανούν αντάξιοι αυτών και θα κρατήσουν καλή τη σκυτάλη που τους παρέδωσαν.

Στη συνέχεια δόθηκε ο λόγος στον εκ των ιδρυτών κ. Αριστοτέλη Λαχανόπουλο.

Ο κ. Λαχανόπουλος αναφέρθηκε λεπτομερώς στο ιστορικό της ίδρυσης, στις πρώτες εμπειρίες και δραστηριότητες

συνέχεια στην 3η σελ.

ρουσε να ξαναρχίσει η πολιτιστική ζωή που ανθούσε στη Βέροια πριν από τον πόλεμο, πήλν ανακόπηκε από τη δικτατορία του Μετσαξά, το δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο και ιδιαίτερα

Το ξεκίνημα ήταν πολύ δύσκολο και το φορτίο βαρύ για φοιτητές της εποχής εκείνης. Η χώρα μόλις εξήλθε από τον αδιέξοδο εμφύλιο πόλεμο και στα ερείπια της καταστραμμένης Ελλάδας δύσκολα μπο-

ρούσε να ξαναρχίσει η πολιτιστική ζωή που ανθούσε στη Βέροια πριν από τον πόλεμο, πήλν ανακόπηκε από τη δικτατορία του Μετσαξά, το δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο και ιδιαίτερα

τον αιματοβαμένο εμφύλιο που ακολούθησε. Όμως, η γρυνιτώδη θέληση των νεαρών φοιτητών και η όψη για γνώση και μεταλλαπήδευση στις επερχόμενες γενεές της αγνωστής τους νεοελληνικής ιστορίας, λογογραφίας και κουλτούρας του ποντιακού ελληνοισμού θωρά-

κισε τη θέληση και την επιμονή τους και σε δύο - τρεις δεκαετίες πάρθηκε απόφαση συσσωμάτωσης και οργάνωσης σε ενιαίο πολιτιστικό φορέα των Ποντίων της Βέροιας.

Ετσι, κάτω από αντίξοες συνθήκες, το έτος 1955 με την υπ' αριθμ. 471/15-6-1955 απόφα-

Η ΕΠΙΦΥΛΛΙΑ ΤΟΥ "ΑΡΓΟΝΑΥΤΗ"

ΤΑ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΜΟΥΣΙΚΑ ΟΡΓΑΝΑ

του ΓΙΑΝΝΗ Α. ΜΕΛΕΤΙΔΗ

Η ποντιακή παραδοσιακή μουσική εκφράζεται με το τραγούδι και με διάφορα μουσικά όργανα, τα οποία είναι παραδοσιακά, αφού τα κατασκευάζει ο ειδικός λαϊκός τεχνίτης, ο οποίος αποτυπώνει όλη την τεχνική του ικανότητα πάνω στο δημιουργημά του. Η τέχνη της σύνθεσης ή της κατασκευής ενός μουσικού οργάνου δεν δεσμεύεται από τόπο και χρόνο. Ο τεχνίτης είναι ελεύθερος στην τεχνική του έκφραση, αλλά δεσμευμένος από την δοξασία και την κληρονομημένη αιτιότητα. Οι παραδόσεις - θρύλοι του κάθε τόπου πηγάζουν από την ιστορία, τη γεωγραφία, το κλίμα και τη θρησκεία.

Γι' αυτό και στην ψυχή του τεχνίτη καθρεφτίζεται η εθνική του ιδιότητα, τα φυσικά του αντικείμενα και η πνευματικότητά του.

Οι παραδόσεις μαρτυρούν για ένα λαό, αν είναι ποιητικός, αν είναι γενναίος, αν αγαπά τις χαρές, αν συγκινείται, αν πονάει, αν αγαπά, αν έχει πνευματικότητα, αν... αν...

Ο ποντιακός λαός έχει αυτά τα χαρακτηριστικά. Επόμενο είναι να εκφράζε-

ται ανάλογα και σε κάθε μορφή τέχνης από την πλέον απλή ως την πλέον σύνθετη και δύσκολη με ιδιαίτερη δεξιοτεχνία και ομορφιά.

Δεξιοτεχνία κι ομορφιά αποτελεί και η κατασκευή των μουσικών οργάνων του, που με αυτά εκφράζει κι αποτυπώνει τη ζωή και τον πολιτισμό του, τις ελπίδες και τα όνειρά του.

Τα εκφραστικά του αυτά μέσα είναι:

- Η λύρα που είναι και το βασικό όργανο.
- Το γαβάζ' ή όπως λέγεται και με τις άλλες ονομασίες γαβαλόπον, γαβή και καθαλόπον, χειλιάθριν (ή αυλάς - φλογέρα).
- Το αγγέλιον, ο αρχαίος άσκαυθος, που στην ποντιακή έχει διάφορες ονομασίες, όπως αγγεϊόν, τουλούμ, τουλούμπαν.
- Η ζουρνά (ο ζουρνός).
- Το νταούλι.
- Η κερμανέ ένα είδος λύρας.
- Το κλαρίνο, το βιολί κι άλλα σύγχρονα μουσικά όργανα που είναι προϊόντα της τεχνολογίας.

Ζωή στα μουσικά όργανα δίνει ο οργανοποιός, ο υπέροχος αυτός λειτουργός της ποντιακής μουσικής.

ΣΤΑΧΥΟΛΟΓΩΝΤΑΣ ΤΙΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ Ε.Λ.Β.

1. Στις 6 και 7 Ιουλίου 1996 η Χορωδία της ΕΛΒ και Κοζάνης παρουσίασε ποντιακό καλλιτεχνικό πρόγραμμα στην Ορεστιάδα Εβρου στα "Ορέστεια 96". Κατενθουσιάστηκαν οι συμπατριώτες μας από την εμφάνιση της Χορωδίας που έτυχε και "Ομηρική" φιλοξενίας.
  2. Στις 6 Ιουλίου η "Νεοθαία της ΕΛΒ" διοργάνωσε με απόλυτη επιτυχία "παρακάδ" σε παραλία. Εντυπωσίασε η ιδέα και η πραγματοποίησή.
  3. Στις 10 Ιουλίου η Χορωδία της ΕΛΒ παρουσίασε στο Πολύκαστρο Κιλίκις εντυπωσιακό πρόγραμμα.
  4. Εντυπωσιακές εμφανίσεις του Χορευτικού Τμήματος της ΕΛΒ στα πλαίσια των "Ημαθιώτικων '96" στο Μακροχώρι, συνοικισμό Πανόραμα, Στενήμαχο, Αθως Παπάγου κ.λ.π.
  5. Την 1η Σεπτεμβρίου 1996 ώρα εμφάνιση της Χορωδίας της ΕΛΒ στην Έδεσσα.
- Στις 28 Οκτωβρίου 1996 όψηση εμφάνιση έντολου τμήματος της ΕΛΒ στην παρέλαση της 28ης Οκτωβρίου.

"ΑΡΓΟΝΑΥΤΗΣ"

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
ΤΗΣ ΕΥΞΕΙΝΟΥ ΛΕΣΧΗΣ ΒΕΡΟΙΑΣ

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ

ΓΙΑΝΝΗΣ Α. ΜΕΛΕΤΙΔΗΣ

Οικονομολόγος - Συγγραφέας
Θουκυδίδη 2 - τηλ. (0331) 25.282

ΦΩΤΟΣΤΟΙΧΕΙΟΘΕΣΙΑ

ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΒΕΡΟΙΑΣ

ΑΦΟΙ ΠΑΤΣΙΚΑ Ε.Ε.

ΤΗΛ. (0331) 66.913, 61.160 -
FAX (0331) 66.979

ΓΡΑΦΕΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ

Γωνία 16ης Οκτωβρίου - Διός

Τηλ. (0331) 28.356

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ 1.000 δρχ.

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΤΟΝ "ΑΡΓΟΝΑΥΤΗ"

* Οι στήλες του "ΑΡΓΟΝΑΥΤΗ" είναι στη διάθεση όλων των αναγνωστών του.

* Οι εργασίες πρέπει να στέλνονται αν είναι δυνατόν δακτυλογραφημένες.

Χειρόγραφα δημοσιευμένα ή όχι δεν επιστρέφονται.

ΤΟ ΧΟΡΕΥΤΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΤΗΣ ΕΥΞΕΙΝΟΥ ΛΕΣΧΗΣ ΒΕΡΟΙΑΣ

Η ποθιτιστική κληρονομιά αποτελεί τον ποθιτιμότερο θησαυρό όταν αξιοποιείται σωστά από τις νεώτερες γενιές. Γι' αυτό δεν έχουμε το δικαίωμα να ξεχάσουμε... Ιδίως στα δύσκολα χρόνια που ζούμε.

Η διάσωση και διάδοση των παραδόσεων επαφίεται κυρίως, στην ευαισθησία των ποθιτιστικών συλλόγων.

Τα ποθιτικά σώματα έχουν ιερό χρέος να κρατήσουν ζωντανή και την ανεκτίμητη ιστορία του ποθιτικού ελληνοισμού, η οποία, με ευθύνη της ποθιτείας, παραμένει ακόμα εκτός των σχολικών βιβλίων. Η Ευξείνου Λέσχη Βέροιας, εδώ και χρόνια, με συνέπεια και αίσθημα ευθύνης, δίνει επιτυχώς τη μάχη προς την κατεύθυνση αυτή. Εργάζεται διαρκώς και με την βοήθεια των καλλιτεχνικών της τμημάτων πραγματοποιεί αξιόλογες εκδηλώσεις μέσα κι έξω από τη χώρα μας.

Οργάνει κυριολεκτικά τον ελληνοικό χώρο δίνοντας και στα πλέον απόμακρα μετερίζια του μηνύματα υψίστης εθνικής και ποθιτιστικής σημασίας μέσα από την μεγαλειώδη κληρονομιά του Πόντου.

Ένα από τα πιο δραστήρια καλλιτεχνικά της τμήματα είναι και το χορευτικό. Διευθύνεται από τον καταξιωμένο χοροδιδάσκαλο Μιχάλη Σουμελιδη και τους χαρισματικούς βοηθούς του. Όσοι παρακολουθούν τις πρόβες, ανάλογα με την επιδοσή τους, χωρίζονται σε τμήματα. Έτσι έχουμε τμήμα αρχαρίων, τμήματα παιδικά, εφηβικά και τμήμα επίδειξης με το οποίο κυρίως παίρνουμε μέρος σε μεγάλες εκδηλώσεις. Οι εμφανίσεις του κάθε φορά, σημειώνουν εξαιρετική επιτυχία.

Εκτελεί κατά τον καλύτερο τρόπο τους πανάρχαιους χορούς των προγόνων μας. Η νέα περίοδος για την εκμάθηση των ποθιτικών χορών έχει αρχίσει.

Τα μαθήματα γίνονται κάθε Κυριακή ώρα 5 μ.μ. στο γνωστό χώρο των εκδηλώσεων από το γραφείο μας.

Καλούμε τους νέους και τις νέες να ανταποκριθούν, όπως πάντα, στο κάλεσμα της Ευξείνου Λέσχης. Εμείς από τη μεριά μας θα κάνουμε ό,τι επιβληθεί, ώστε η συνεργασία αυτή να είναι ευχάριστη και δημιουργική.

ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΑ

ΑΝΕΚΔΟΤΑ

ΤΟ ΚΑΛΟΝ ΤΟ ΣΟΙ

Ο σχωρεμένος ο ταίμ, ο Παντελής, ασό χωρίον (Ναημπάνκοι Πτοθεμαϊδας) έτον πολλή μασχαριάνος (αστείος) και ετοιμόλογος.

Η δουλειά τ' έτον περισσότερο το τσαμπαζούκ'. Κάθαν τετράδ' ο θείο μ' επέγγεν 'ς σο παζάρ' σα Καϊθάρια.

Έναν παζαρί ημέραν ο σχωρεμένος ο πατέρα μ' είπεν την μητέρα μ'. Γάρη, δέβα 'ς σο παζάρ' και εύρικον τον Παντελήν και τερέστεν να αγοράζετε έναν καλόν χτήνον. Επήεν η μάνα μ', εύρεν το ταί μ' και είπεν ατόν. Αφέντα ο άνδρας ημ' είπεν να τερούμε και παίρομε και παίρομε έναν χτήνον. Νύφε, είπεν ο θείο μ' τέρεν ατουκές και αν εύρίεται κανέναν, έθα πέ με.

Όταν εύρεν η μάνα μ' έναν χτήνον εκούίξεν τον ταί μ' να έρ'ται. Αφέντα, είπεν ατόν για τέρεν αούτο το χτήνον εν' καλόν σοί;

Ο θείο μ' έτέρεσεν απ' αδά, έτέρεσεν απ' εκεί, έτέρεσεν και τα δόντια τη χτηνί και εκλώστεν είπεν τη μάνα μ'.

Νύφε εσύ πα από καλόν σοί έσνε, άμα εσύ 'κι εξέβες καθέσα!

Αφήγηον: Χαλκίδης Ανέστης από Αναρράχη.

Συλλογή - Επιμέλεια: Ιμεραίος.

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

γαγγρωμένος = παράλυτος

γαζούχ = πάσσαλος

γαίπ = άφαντος

γατράν = κατράμι

γεραλούν = πηλωμένο

γεράν = πηληγή

γεργάνι = πάπλωμα

γεργλήδες = ντόπιοι

γετίμ = ορφανός

για = ή

γιαβρίν = νεογνό

γιαν = πλάγι

δαβρίν = ραβδί

δέβα = πήγαινε

δέβασμαν = διάβαση

ΦΡΑΣΕΙΣ

1. Ατός Χριστόν έν.

2. Καθά που σπειρ', καθα θερίζ'.

3. Νεγκασμένα γόνατα.

4. Ε, μαύρε Παναέτα!

5. Μεράκ' μ' ευτάτε.

6. Ο Ρύκον την δείσαν αραεύ.

7. Ο Ρόγος τον Ρόγον ανοί.

8. Υγιαν κ' ευθοίαν.

9. Θε μ' που το θάμα σ'.

10. Ο καλόν άνθρωπον

καλόν ημέραν κ' ελέπ'.

11. Ο καιρόν πουλί το μήλα.

12. Η γλώσσα 'ς έναν πιθαμήν.

13. Η τέχνη τέχνη κ' η πίστη πίστη.

14. Κύρτς, μάνα και παιδί, οη' ωμοίάζαν παλαθοί.

15. Η γλώσσα 'ς έναν πιθαμήν.

Η ΚΟΥΖΙΝΑ

Από το βιβλίο της Τασούλας Καμπουρίδου, "Μαγειρική και Ζαχαροπλαστική του Πόντου".

ΛΑΧΑΝΑ ΧΑΜΝΑ

Υλικά:
Λάχανα χαμνά

1 ποτήρι του κρασιού κορκότον από σιτάρι

1 κατευρή πιπεριά

Λάδι ή καλό βούτυρο

1 κουταλιά φούρνικον αλεύρι

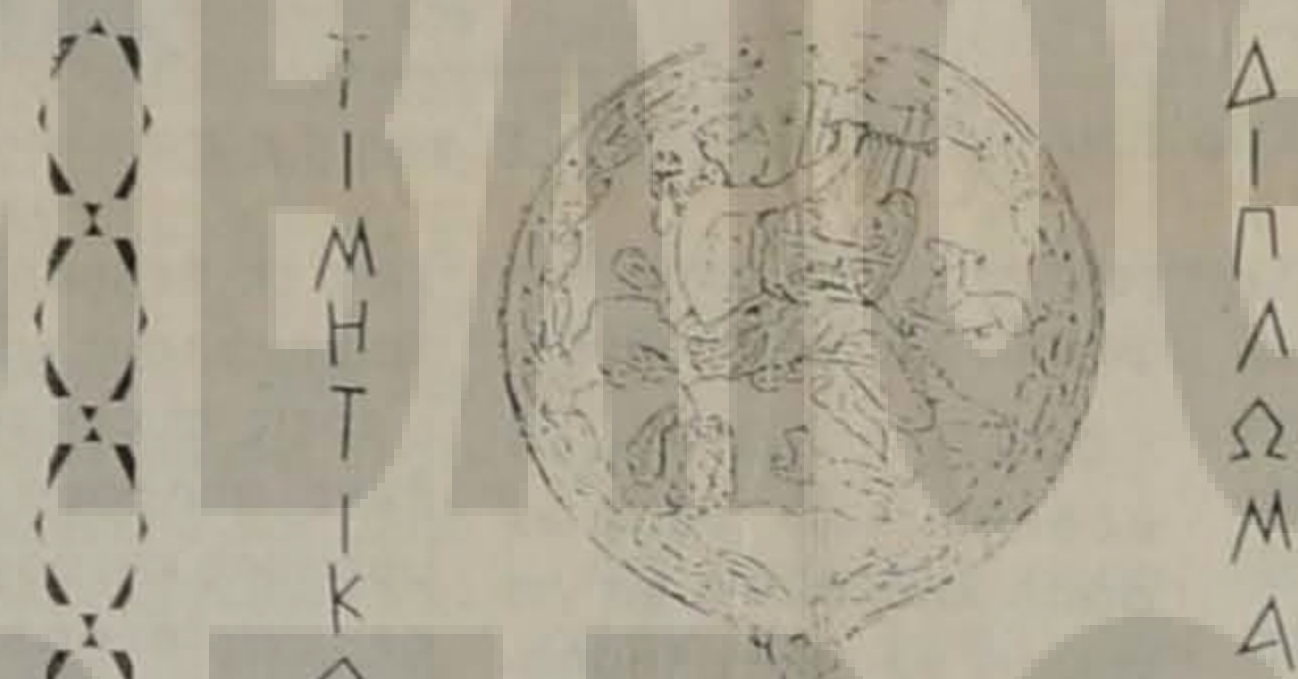
Τα χαμνά λάχανα είναι μικρά λάχανα (= παραπούθια, το παραπούθιν είναι το μικρό παιδάκι, ο δισέγγονος) που απ' έξω είναι μαύρα και μέσα η καρδιά άσπρη.

Το φωνήεν α = ια.

Η ρέξη χαμνός βγαίνει

ΤΙΜΗΤΙΚΗ ΔΙΑΚΡΙΣΗ

Το παρακάτω Τιμητικό Δίπλωμα απενεμήθη στον ποθιτιμο και αγαπητό συνεργάτη του "Αργοναύτη" κ. Ανδρέα Εθ. Ταταριδη. Του ευχόμαστε από καρδιάς τα πιο θερμά μας συγχαρητήρια.

ΑΠΟΝΕΜΕΙ

ΣΤΟΝ **ΑΝΔΡΕΑ ΕΘ. ΤΑΤΑΡΙΔΗ**
Ν. ΚΑΛΥΒΑ 75- ΖΑΚΥΝΘΟΣ 29100

Για την πολυσοχιδή πνευματική και καλλιτεχνική προσφορά σας.

Στο ΧΘΕΣ και στο ΣΗΜΕΡΑ.

ΑΝΤΩΝΗΣ Ν. ΣΥΜΙΓΔΑΛΑΣ
Εκδότης "ΤΟ ΚΟΥΤΙ ΤΗΣ ΠΑΝΔΩΡΑΣ"
ΜΟΡΦΩΤΟΣ ΣΤΡΑΤΟΣ 9 / 03181813
ΘΕΣ/ΝΙΚΗ Τ.Κ. 54439

ΘΕΣ/ΝΙΚΗ 1 Ιουνίου 96
ΜΕΣ ΦΙΛΙΑ ΠΑΝΔΩΡΑΣ

ΤΟ ΚΟΥΤΙ ΤΗΣ ΠΑΝΔΩΡΑΣ
ΜΟΡΦΩΤΙΚΟ - ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ
ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

Και ποιος δεν αναγνωρίζει την προσφορά τους στην ΕΛΒ. Οι αδελφοί Μαυρίδη έχουν μια γόνιμη προσφορά στη Λέσχη. Ιδιαίτερα δε, ο Μιητιάδης Μαυρίδης, που υπήρξε και Πρόεδρός της.

ΕΠΙΣΤΟΛΕΣ

Από τον Σύλλογο Ποντίων Ν. Ξάνθης, λάβαμε την παρακάτω επιστολή:

"Κύριε Πρόεδρε,

Μεταφέροντας τα συναισθήματα του σκηνοθέτη μας κ. Χαϊτίδη Δημήτρη και της θεατρικής ομάδας, σας εκφράζουμε τις θερμές μας ευχαριστίες για την πρόσκλησή μας στη Βέροια.

Ευχαριστούμε κύριε Πρόεδρε εσάς, το Διοικητικό Συμβούλιό σας και τη Νεοθαία σας για την τόσο άρτια οργανωμένη υποδοχή παράσταση και φιλοξενία. Με την βεβαιότητα ότι η συνεργασία μας αυτή θα συνεχιστεί παρακαλούμε να μεταφέρετε τους εγκάρδιους πατριωτικούς και ρετισμούς μας σ' όλους.

Με ιδιαίτερη τιμή
Ο Πρόεδρος
Ταβουλιτσιδης Γεώργιος

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΠΟΝΤΙΑΚΩΝ ΣΩΜΑΤΕΙΩΝ

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Αγαπητοί Συμπατριώτες,

Σας καλούμε σε συνεδρίαση που πρόκειται να γίνει το Σάββατο 9-11-1996 και ώρα 10.30 π.μ. στα γραφεία της Πανελληνίας Ομοσπονδίας Ποντιακών Σωματείων, με τα εξής θέματα συζητήσεως:

- α) Δ' Παγκόσμιο Συνέδριο Ποντιακού Ελληνισμού
  - β) Οργανωτική ανασυγκρότηση του χώρου
  - γ) Συντονισμός και πορεία για την Ποθιτιστική πρωτεύουσα της Ευρώπης "Θεσσαλονίκης 1997".
  - δ) Νεοθαία.
  - ε) Τοπικά προβλήματα - ελεύθερη συζήτηση.
- Η παρουσία σας κρίνεται απαραίτητη.

ΦΙΛΙΚΑ
Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΣΤΕΦΑΝΟΣ Π. ΤΑΝΙΜΑΝΙΔΗΣ

ΠΟΝΤΙΑΚΟΙ ΟΙΚΙΣΜΟΙ ΤΑ ΛΙΒΕΡΑ ΚΟΖΑΝΗΣ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΑΠΟ ΤΟ ΠΡΗΓΟΥΜΕΝΟ

στο χωριό μου Λιβερά (αυτονομαζόμενα) Κοζάνης που εγκαταστάθηκαν το 1923 οι εξής οικογένειες:

Τσιμεμισιάδης, Σαθαπασαϊδής, Κων/νος, Ιωάν. Κεσόπουλος, Μαργ. Νεοφυτίδου, Γεώργ. Βασιλειάδης, Ιωάν. Μοσχολίδης, Παύλος, Αφαιλίδης, Γεώργ. Νεοφυτίδης, Βασ. Ευτυμίου, Θεόδ. Βασιλειάδης, Μ. Ακριτίδης, Αντ. Ακριτίδης, Γεώργ. Γορνακίδης, Ιάκωβ Γεωργιάδης, Βασ. Παπαμιχαηλίδης, Γρηγ. Σιταρίδης, Θεμιστ. Κορνακίδης, Αφροδ. Κοντίδης, Ιωάν. Ανθόπουλος, Παναγ. Ανθόπουλος, Ιωάν. Λογγινίδης, Γεώργ. Τσαγγεράς, Ελένη Συμεωνίδου, Κων/νος Γαγκαλιδής, Γεώργ. Γαγκαλιδής, Χαρά, Γαγκαλιδής, Γεώργ. Βραβυτιδής, Θεόδ. Αθανασαϊδής, Γεώργ. Παπακαλίδης, Χρ. Παπαδόπουλος, Αναν. Παπαδόπουλος, Χαρά, Ασημακάρη, Δέσποινα Κωνσταντασίου, Δημήτρ. Ασημακάρη, Ιωάν. Παπακαλίδης, Χρήστος Σαλαγιδής, Παρασκ. Κεπεζίδου και Θεόδωρος Βασιλειάδης.

Το 1924 - 25 οι εξής οικογένειες:

Ιωάν. Παπαδόπουλος, Κων/νος Παπαδόπουλος, Θεόδ. Παπαδόπουλος, Δημήτρ. Κοκοβιάδης, Γεώργ. Κοκοβιάδης, Χαρ. Βασιλειάδης, Θεμ. Βασιλειάδης, Θεόδ. Βασιλειάδης, Μακρ. Ακριτίδου, Δημ. Θεοδωρίδης, Αδάμ Θεοδωρίδης, Θεόδ. Θεοδωρίδης, Περ. Γεωργιάδης, Ιωάν. Τριανταφυλλίδης, Παναγ. Αβραμίδης, Σταύρος Ηλιάδης, Ιωάν. Τσαναξίδης, Γεώργ. Τσαναξίδης, Γεώργ. Λεβεντιδής, Γεώργ. Χριστοδουλιδής, Παναγ. Υφαντιδής, Χρ. Υφαντιδής, Κων/νος Καθαγερίδης, Ιωάν. Μαχαιρόπουλος, Μιχ. Κυριακίδης, Ιωάν. Σταυρίδης.

Από τα Λιβερά αναχώρησαν και εγκαταστάθηκαν μόνιμα σε άλλες πόλεις και οικισμούς της χώρας οι εξής οικογένειες:

Στην Αθήνα οι Νικόλαος Αβραμίδης, Γρηγ. Αβραμίδης, Ιωάν. Αβραμίδης και Σταύρος Παπαδόπουλος. Στο Βόλο οι Νικ. Ανθόπουλος, Βασ. Ευτυχίδης, Θεόδ. Ευτυχίδης, Δημ. Μοσχολίδης, Ιωάν. Τριανταφυλλίδης, Αδάμ Παπαδόπουλος, Μιχ. Παπαδόπουλος, Αντ. Ακριτίδης, Κων/νος Μιχαηλίδης, Γεώργ. Τριανταφυλλίδης και Κων/νος Τριανταφυλλίδης. Στη Θεσ/νίκη οι Βασ. Συμεωνίδης, Γεώργ. Συμεωνίδης, Παναγ. Ανθόπουλος, Ιωάν. Λογγινίδης, Κων/νος Σαλονικίδης, Γεώργ. Σαλονικίδης και Ιωάν. Λεβεντιδής. Στη Βέροια οι Αλκς Βασιλειάδης, Φίλ. Βασιλειάδης, Θεμ. Βασιλειάδης, Ελπ. Ορφανίδου, Ιωάν. Νικολαΐδης, Κων/νος Παπαδόπουλος, Περ. Γεωργιάδης, Νικ. Καθαγερίδης, Νικ. Παπαδόπουλος, Παναγ.

Θεοδωρίδης και Θεόδ. Θεοδωρίδης.

Στην Κοζάνη οι Σοφία Παπαδοπούλου, Ιωάν. Θεοδωρίδης και Χρήστος Τσαναξίδης.

Στην Ποντοκώμη οι Σωκράτης Αβραμίδης και Χρυσ. Τσαναξίδης.

Οι πρώτοι κάτοικοι του χωριού Λιβερά όταν ήρθαν βρήκαν κάτι παλιά τουρκόσπιτα, μικροκατεστραμένο σχολείο και μερικά καλλιεργήσιμα χωράφια. Σε λίγα χρόνια διακρίθηκαν οι κάτοικοι για την εργατικότητα, την νοικοκυροσύνη, το φιλοπρόοδο πνεύμα τους και την αγάπη τους στα γράμματα.

Στα πρώτα χρόνια ασχολήθηκαν όλοι με τη γεωργοκτηνοτροφία και προσπάθησαν να αξιοποιήσουν τον κλήρο τους, που ήταν κατά οικογένεια 21 στρέμματα. Με την πάροδο του χρόνου δημιουργήθηκαν ακτήμονες και έτσι η αστυφυλία και η μετανάστευση έγιναν "αναγκαίον κακόν".

Το 1939 - 40 χτίστηκε εκκλησία που γιορτάζει στις 14 Σεπτεμβρίου. Το Δημοτικό Σχολείο είναι σήμερα κλειστό "ελλείψει μαθητών". Ως τόσο έχουμε μερικά παιδιά στα γυμνάσια και τα λύκεια της Κοζάνης, Επρωλίνης και Πτολεμαίδας και 12 επιστήμονες τους Ιωάννη Τριανταφυλλίδη και Ιωάννη Νικολαΐδη ποητικούς μηχανικούς διαμένουν στο Βόλο, τους Θεόδωρο Θεοδωρίδη, φυσικομαθηματικό και Θεόδ. Θεοδωρίδη πτυχιούχο της ανώτατης

βιομηχανικής σχολής, που διαμένουν στην Θεσ/νίκη, την Μαρία Παπαδοπούλου, πτυχιούχο της Α.Β.Σ. και την Βαρβάρα Σαθαπασαϊδου, πτυχιούχο της Παντείου, που διαμένουν στην Αθήνα. Δάσκαλοι είναι οι Μιχαήλ Γερασιμίδης, Βέροια, Γεώργιος Σιταρίδης και Ελέυθ. Μαχαιροπούλου Πτολεμαίδα, Μαργαρίτα Σιταρίδου και Ελένη Θεοδωρίδου, Κοζάνη, Παύλος Σιταρίδης, Λαγκαδά και ο Αδάμ Θεοδωρίδης που φοιτά στην οδοντιατρική σχολή.

Στα Λιβερά, όπως συμβαίνει ευτυχώς και όπου αλλού υπάρχουν συγκεντρωμένες ποντιακές καταγωγής οικογένειες, διασώζονται και διατηρούνται με ευλάβεια όσα τα ήθη και τα έθιμα του λαού μας, έθιμα των αξέχαστων Πατρίων, όπως αυτά υπήρχαν σαν στοιχεία ποιότητας του πολιτισμού στη Σίσις, όπου γεννήθηκε το 1901.

Αναδημοσίευση: "Ποντιακή Εστία", Ιούλιος - Αύγουστος 1993.

Διήγηση - κατάθεση στοιχείων: Ι.Ν. Παπαδόπουλος

Καταγραφή - επιμέλεια: Ιμεραϊός.

και σε χρήσιμα ιστορικά ντοκουμέντα. Είπε, ακόμη ότι παρά το γεγονός ότι την περίοδο του έτους 1955 η Βέροια κατοικήσιμη από παντίους των γύρω χωριών, αλλὰ και άλλων πόλεων της Μακεδονίας, οι οποίοι λόγω του εμφύλιου πολέμου επέλεξαν την πλούσια Βέροια σαν μόνιμο τόπο διαβίωσής τους, δεν υπήρχε συνδετικός κρίκος που να τους φέρει σε επαφή και επικοινωνία, και έτσι οι ελάχιστοι που διακρίθηκαν στις επιστήμες, στις τέχνες και στο εμπόριο υπήρξαν καταξιωμένες μονάδες.

Με την ίδρυση της Ευξείνου Λέσχης ενεργοποιήθηκαν στο σύνολό τους σχεδόν όλοι οι εκ καταγωγής Πόντιοι, ανεξάρτητα από ποιητική και κοινωνική προέλευση, βγήκαν επιθετικά για την πρωτοπορία όρων των πνευματικών και κοινωνικών αγώνων.

Κάτω από αυτές τις συνθήκες η μέχρι τότε ασήμαντη μειοψηφία των Ποντιών της Βέροιας μεταβλήθηκε σε αξιοζήλευτη ομάδα που πρωτοστάτησε και πρω-

τοστάτει σε κάθε τομέα που αναδεικνύει, καταγράφει και ανεβάζει το πολιτιστικό επίπεδο.

Είπε, ακόμα, ότι αισθάνεται ενοχή για την αποστασιοποίηση αυτού και του παλαιών στελεχών της Λέσχης και ότι θα πρέπει με πρωτοπορία των νέων και συνδρομή των παλαιών με την πείρα και τους οικονομικούς πόρους να δώσουμε στο εξής τη μεγάλη μάχη για τη δημιουργία του Πολιτιστικού Κέντρου στο ιδιόκτητο οικόπεδο της Λέσχης.

Μετά μίλησαν οι κ.κ. Ιορδάνης Γεωργιάδης, ο οποίος μάλιστα είπε ότι θα δώσει οικονομική ενίσχυση στη μνήμη του πατέρα Μιχαήλ Γεωργιάδη για το Πολιτιστικό Κέντρο, η κ. Στέλλα

Χειμωνίδου, κόρη του πρώτου Προέδρου Μωυσή Χειμωνίδη, ο Βαγγέλης Χειμωνίδης σε εμπνευσμένη ομιλία του αναφέρθηκε σε ιστορικό της προσφυγικής περιπέτειας των Ποντιών κατά τα έτη 1921 και 1921, ο κ. Νίκος Σιδρόπουλος, ο Αθανάσιος Πυρινός, ο Βασίλης Παπαδόπουλος, ο Γιάννης Αηχανίδης και ο Ορέστης Σιδρόπουλος.

Επακοούθησε ενός λεπτού οίγμ στη μνήμη των ιδρυτών που ήδη έχουν πεθάνει και η εκδήλωση έκλεισε με δέινο που παρέθεσε το Διοικητικό Συμβούλιο τους προσκαλεσμένους υπό την ιαχή της γλυκόλαλης ΰρας του Αρχιμδη Γεωργιάδη.

ΕΝΑ ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΜΕ ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΣΗΜΑΣΙΑ

συνέχεια από την 1η σελ.

τοστάτει σε κάθε τομέα που αναδεικνύει, καταγράφει και ανεβάζει το πολιτιστικό επίπεδο. Είπε, ακόμα, ότι αισθάνεται ενοχή για την αποστασιοποίηση αυτού και του παλαιών στελεχών της Λέσχης και ότι θα πρέπει με πρωτοπορία των νέων και συνδρομή των παλαιών με την πείρα και τους οικονομικούς πόρους να δώσουμε στο εξής τη μεγάλη μάχη για τη δημιουργία του Πολιτιστικού Κέντρου στο ιδιόκτητο οικόπεδο της Λέσχης. Μετά μίλησαν οι κ.κ. Ιορδάνης Γεωργιάδης, ο οποίος μάλιστα είπε ότι θα δώσει οικονομική ενίσχυση στη μνήμη του πατέρα Μιχαήλ Γεωργιάδη για το Πολιτιστικό Κέντρο, η κ. Στέλλα

Χειμωνίδου, κόρη του πρώτου Προέδρου Μωυσή Χειμωνίδη, ο Βαγγέλης Χειμωνίδης σε εμπνευσμένη ομιλία του αναφέρθηκε σε ιστορικό της προσφυγικής περιπέτειας των Ποντιών κατά τα έτη 1921 και 1921, ο κ. Νίκος Σιδρόπουλος, ο Αθανάσιος Πυρινός, ο Βασίλης Παπαδόπουλος, ο Γιάννης Αηχανίδης και ο Ορέστης Σιδρόπουλος.

Επακοούθησε ενός λεπτού οίγμ στη μνήμη των ιδρυτών που ήδη έχουν πεθάνει και η εκδήλωση έκλεισε με δέινο που παρέθεσε το Διοικητικό Συμβούλιο τους προσκαλεσμένους υπό την ιαχή της γλυκόλαλης ΰρας του Αρχιμδη Γεωργιάδη.

Επακοούθησε ενός λεπτού οίγμ στη μνήμη των ιδρυτών που ήδη έχουν πεθάνει και η εκδήλωση έκλεισε με δέινο που παρέθεσε το Διοικητικό Συμβούλιο τους προσκαλεσμένους υπό την ιαχή της γλυκόλαλης ΰρας του Αρχιμδη Γεωργιάδη.

Επακοούθησε ενός λεπτού οίγμ στη μνήμη των ιδρυτών που ήδη έχουν πεθάνει και η εκδήλωση έκλεισε με δέινο που παρέθεσε το Διοικητικό Συμβούλιο τους προσκαλεσμένους υπό την ιαχή της γλυκόλαλης ΰρας του Αρχιμδη Γεωργιάδη.

Επακοούθησε ενός λεπτού οίγμ στη μνήμη των ιδρυτών που ήδη έχουν πεθάνει και η εκδήλωση έκλεισε με δέινο που παρέθεσε το Διοικητικό Συμβούλιο τους προσκαλεσμένους υπό την ιαχή της γλυκόλαλης ΰρας του Αρχιμδη Γεωργιάδη.

Επακοούθησε ενός λεπτού οίγμ στη μνήμη των ιδρυτών που ήδη έχουν πεθάνει και η εκδήλωση έκλεισε με δέινο που παρέθεσε το Διοικητικό Συμβούλιο τους προσκαλεσμένους υπό την ιαχή της γλυκόλαλης ΰρας του Αρχιμδη Γεωργιάδη.

Επακοούθησε ενός λεπτού οίγμ στη μνήμη των ιδρυτών που ήδη έχουν πεθάνει και η εκδήλωση έκλεισε με δέινο που παρέθεσε το Διοικητικό Συμβούλιο τους προσκαλεσμένους υπό την ιαχή της γλυκόλαλης ΰρας του Αρχιμδη Γεωργιάδη.

Επακοούθησε ενός λεπτού οίγμ στη μνήμη των ιδρυτών που ήδη έχουν πεθάνει και η εκδήλωση έκλεισε με δέινο που παρέθεσε το Διοικητικό Συμβούλιο τους προσκαλεσμένους υπό την ιαχή της γλυκόλαλης ΰρας του Αρχιμδη Γεωργιάδη.

Επακοούθησε ενός λεπτού οίγμ στη μνήμη των ιδρυτών που ήδη έχουν πεθάνει και η εκδήλωση έκλεισε με δέινο που παρέθεσε το Διοικητικό Συμβούλιο τους προσκαλεσμένους υπό την ιαχή της γλυκόλαλης ΰρας του Αρχιμδη Γεωργιάδη.

Επακοούθησε ενός λεπτού οίγμ στη μνήμη των ιδρυτών που ήδη έχουν πεθάνει και η εκδήλωση έκλεισε με δέινο που παρέθεσε το Διοικητικό Συμβούλιο τους προσκαλεσμένους υπό την ιαχή της γλυκόλαλης ΰρας του Αρχιμδη Γεωργιάδη.

Επακοούθησε ενός λεπτού οίγμ στη μνήμη των ιδρυτών που ήδη έχουν πεθάνει και η εκδήλωση έκλεισε με δέινο που παρέθεσε το Διοικητικό Συμβούλιο τους προσκαλεσμένους υπό την ιαχή της γλυκόλαλης ΰρας του Αρχιμδη Γεωργιάδη.

Επακοούθησε ενός λεπτού οίγμ στη μνήμη των ιδρυτών που ήδη έχουν πεθάνει και η εκδήλωση έκλεισε με δέινο που παρέθεσε το Διοικητικό Συμβούλιο τους προσκαλεσμένους υπό την ιαχή της γλυκόλαλης ΰρας του Αρχιμδη Γεωργιάδη.

Επακοούθησε ενός λεπτού οίγμ στη μνήμη των ιδρυτών που ήδη έχουν πεθάνει και η εκδήλωση έκλεισε με δέινο που παρέθεσε το Διοικητικό Συμβούλιο τους προσκαλεσμένους υπό την ιαχή της γλυκόλαλης ΰρας του Αρχιμδη Γεωργιάδη.

Επακοούθησε ενός λεπτού οίγμ στη μνήμη των ιδρυτών που ήδη έχουν πεθάνει και η εκδήλωση έκλεισε με δέινο που παρέθεσε το Διοικητικό Συμβούλιο τους προσκαλεσμένους υπό την ιαχή της γλυκόλαλης ΰρας του Αρχιμδη Γεωργιάδη.

Επακοούθησε ενός λεπτού οίγμ στη μνήμη των ιδρυτών που ήδη έχουν πεθάνει και η εκδήλωση έκλεισε με δέινο που παρέθεσε το Διοικητικό Συμβούλιο τους προσκαλεσμένους υπό την ιαχή της γλυκόλαλης ΰρας του Αρχιμδη Γεωργιάδη.

Επακοούθησε ενός λεπτού οίγμ στη μνήμη των ιδρυτών που ήδη έχουν πεθάνει και η εκδήλωση έκλεισε με δέινο που παρέθεσε το Διοικητικό Συμβούλιο τους προσκαλεσμένους υπό την ιαχή της γλυκόλαλης ΰρας του Αρχιμδη Γεωργιάδη.

Επακοούθησε ενός λεπτού οίγμ στη μνήμη των ιδρυτών που ήδη έχουν πεθάνει και η εκδήλωση έκλεισε με δέινο που παρέθεσε το Διοικητικό Συμβούλιο τους προσκαλεσμένους υπό την ιαχή της γλυκόλαλης ΰρας του Αρχιμδη Γεωργιάδη.

Επακοούθησε ενός λεπτού οίγμ στη μνήμη των ιδρυτών που ήδη έχουν πεθάνει και η εκδήλωση έκλεισε με δέινο που παρέθεσε το Διοικητικό Συμβούλιο τους προσκαλεσμένους υπό την ιαχή της γλυκόλαλης ΰρας του Αρχιμδη Γεωργιάδη.

Επακοούθησε ενός λεπτού οίγμ στη μνήμη των ιδρυτών που ήδη έχουν πεθάνει και η εκδήλωση έκλεισε με δέινο που παρέθεσε το Διοικητικό Συμβούλιο τους προσκαλεσμένους υπό την ιαχή της γλυκόλαλης ΰρας του Αρχιμδη Γεωργιάδη.

Επακοούθησε ενός λεπτού οίγμ στη μνήμη των ιδρυτών που ήδη έχουν πεθάνει και η εκδήλωση έκλεισε με δέινο που παρέθεσε το Διοικητικό Συμβούλιο τους προσκαλεσμένους υπό την ιαχή της γλυκόλαλης ΰρας του Αρχιμδη Γεωργιάδη.

Επακοούθησε ενός λεπτού οίγμ στη μνήμη των ιδρυτών που ήδη έχουν πεθάνει και η εκδήλωση έκλεισε με δέινο που παρέθεσε το Διοικητικό Συμβούλιο τους προσκαλεσμένους υπό την ιαχή της γλυκόλαλης ΰρας του Αρχιμδη Γεωργιάδη.

Επακοούθησε ενός λεπτού οίγμ στη μνήμη των ιδρυτών που ήδη έχουν πεθάνει και η εκδήλωση έκλεισε με δέινο που παρέθεσε το Διοικητικό Συμβούλιο τους προσκαλεσμένους υπό την ιαχή της γλυκόλαλης ΰρας του Αρχιμδη Γεωργιάδη.

Επακοούθησε ενός λεπτού οίγμ στη μνήμη των ιδρυτών που ήδη έχουν πεθάνει και η εκδήλωση έκλεισε με δέινο που παρέθεσε το Διοικητικό Συμβούλιο τους προσκαλεσμένους υπό την ιαχή της γλυκόλαλης ΰρας του Αρχιμδη Γεωργιάδη.

Επακοούθησε ενός λεπτού οίγμ στη μνήμη των ιδρυτών που ήδη έχουν πεθάνει και η εκδήλωση έκλεισε με δέινο που παρέθεσε το Διοικητικό Συμβούλιο τους προσκαλεσμένους υπό την ιαχή της γλυκόλαλης ΰρας του Αρχιμδη Γεωργιάδη.

Επακοούθησε ενός λεπτού οίγμ στη μνήμη των ιδρυτών που ήδη έχουν πεθάνει και η εκδήλωση έκλεισε με δέινο που παρέθεσε το Διοικητικό Συμβούλιο τους προσκαλεσμένους υπό την ιαχή της γλυκόλαλης ΰρας του Αρχιμδη Γεωργιάδη.

Επακοούθησε ενός λεπτού οίγμ στη μνήμη των ιδρυτών που ήδη έχουν πεθάνει και η εκδήλωση έκλεισε με δέινο που παρέθεσε το Διοικητικό Συμβούλιο τους προσκαλεσμένους υπό την ιαχή της γλυκόλαλης ΰρας του Αρχιμδη Γεωργιάδη.

Επακοούθησε ενός λεπτού οίγμ στη μνήμη των ιδρυτών που ήδη έχουν πεθάνει και η εκδήλωση έκλεισε με δέινο που παρέθεσε το Διοικητικό Συμβούλιο τους προσκαλεσμένους υπό την ιαχή της γλυκόλαλης ΰρας του Αρχιμδη Γεωργιάδη.

Επακοούθησε ενός λεπτού οίγμ στη μνήμη των ιδρυτών που ήδη έχουν πεθάνει και η εκδήλωση έκλεισε με δέινο που παρέθεσε το Διοικητικό Συμβούλιο τους προσκαλεσμένους υπό την ιαχή της γλυκόλαλης ΰρας του Αρχιμδη Γεωργιάδη.

Επακοούθησε ενός λεπτού οίγμ στη μνήμη των ιδρυτών που ήδη έχουν πεθάνει και η εκδήλωση έκλεισε με δέινο που παρέθεσε το Διοικητικό Συμβούλιο τους προσκαλεσμένους υπό την ιαχή της γλυκόλαλης ΰρας του Αρχιμδη Γεωργιάδη.

Επακοούθησε ενός λεπτού οίγμ στη μνήμη των ιδρυτών που ήδη έχουν πεθάνει και η εκδήλωση έκλεισε με δέινο που παρέθεσε το Διοικητικό Συμβούλιο τους προσκαλεσμένους υπό την ιαχή της γλυκόλαλης ΰρας του Αρχιμδη Γεωργιάδη.

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ - ΣΤΑΥΡΙΤΕΣ

Πήρε το όνομα Σταυρίτες από την εορτή υψώσεως του Τιμίου Σταυρού.

Την 1η Σεπτεμβρίου πρωί πρωί πήγαιναν στην εκκλησία με μεγάλη προφύλαξη προσέχοντας να μην δουν άνθρωπο. Επίσης μετά την εκκλησία φρόντιζαν να δουν μικρά παιδιά ή βρέφη, που λόγω της αθωότητάς τους εσήμαινε "καλόν ιδέαν" Στάμαν Σταυρί τα είδα σε, καλόν να έν' ιδέα σ'.

Πρώτος έμπαινε ο παπάς για το "φωτίσια" δηλ. τον αγιασμό να ραντίσει όλο το σπίτι και το τραπέζι. Μεγάλη πανήγυρη γιορτάζονταν στο Σταυρίν, με πλούσιο φαγοπότι "τα φαεία τη Σταυρού".

* * * * *

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ - ΤΡΥΓΟΜΗΝΑΣ

Ο Τρυγομηνάς πήρε το όνομά του σαν μήνας του τρύγου και της συγκομιδής των διαφόρων γεωργικών προϊόντων.

Με τον Τρυγομηνά αρχίζει ο χειμώνας: "Τρυγομηνά χειμώνας κραιρός και χιόνια σα ραχία, ποηλά χιόνια εσκέπασαν παρχάρια και χωρία".

"Κι ακούμε με τα ιστορικά μας αυτιά τον Ξενοφώντα με τους Μυρίους του να ξεσπάσει σε αλλαγαμούς χαράς πάνω από την Θύχη της Μικράς Ασίας αγναντεύοντας τον Εύξεινο: "Θάλαττα! Θάλαττα!..."

Τέλη δεκαετίας του '50 στην Παναγία Σουμελά. Το πρώτο χορευτικό συγκρότημα της ΕΑΒ. Ε. νιώτσι

ΤΙΜΗΤΙΚΗ ΕΚΔΗΛΩΣΗ

Στις 25-10-1996 ο δραστήριος Μορφωτικός Σύλλογος "Ο Προμηθέας" του ομώνυμου συνοικισμού της πόλης μας, πραγματοποίησε στην αίθουσα δεξιώσεων του τιμητική εκδήλωση για το ΜΜΕ.

Ανάμεσα στους τιμηθέντες για την προσφορά τους στην παράδοση ήταν και ο υπεύθυνος του "Αργοναύτη" κ. Γιάννης Μελετιδής.

Ο Πρόεδρος του Συλλόγου κ. Ανδρέας Ιωακείμης, ενώ επίδειξι στον κ. Γιάννη Μελετιδή την Τιμητική Πλακέτα.

ΟΙ ΑΠΟΔΗΜΟΙ ΜΑΣ ΕΝΗΜΕΡΩΝΟΥΝ ΓΙΑ ΤΙΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥΣ

"ΥΨΗΛΑΝΤΗΔΕΣ"

ΒΕΡΟΛΙΝΟΥ

Το Σάββατο 5-10-96 στην αίθουσα του Ποδυτεχνείου, ο Σύλλογος Ποντίων Βερολίνου "Οι Ψηλάντηδες", σε συνεργασία με τον Σύλλογο Ελληνοκυπρίων, πραγματοποίησε με μεγάλη επιτυχία εορταστική εκδήλωση, η οποία αφιερώθηκε στο μαρτυρικό νησί μας, την Κύπρο.

Κανείς δεν μπορεί να αρνηθεί το γεγονός ότι η Λευκωσία αποτελεί μετά την πτώση του τείχους του Βερολίνου, του μέχρι πρότινος αποκαλούμενου "τείχους του αίματος", τη μοναδική πλέον διχοτομημένη πρωτεύουσα του κόσμου.

Μπροστά στην πρόκληση, την αδιαλλαξία και την βαρβαρότητα που διακρίνει ανέκαθεν την Τουρκία, οι Πόντιοι, οι Κύπριοι και οι λοιποί φορείς του Βερολίνου τους συμπαραστέκεται στις δύσκολες αυτές στιγμές και θα συνεχίσει να αγωνίζεται με αποφασιστικότητα για την ανεξαρτησία της Κύπρου.

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΠΟΝΤΙΑΚΩΝ ΣΩΜΑΤΕΙΩΝ

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Το Δ.Σ. της Ομοσπονδίας μας, που εκπροσωπεί 160 Συλλόγους σε όλη την Ελλάδα, με έκκληση παρακολούθησε τις εξελίξεις που ακολούθησαν μετά τα βίαια και τραγικά επεισόδια που συνέβησαν τον περασμένο Αύγουστο στο Δήμο Μενιδίου, σε βάρος των συμπατριωτών μας νεοπροσφύγων, που κατάληξή τους είχαν την καταδίκη και την φυλάκιση του Προέδρου Ποντιακού Συλλόγου και δύο συμπατριωτών μας.

Δυστυχώς, όλα αυτά τα γεγονότα επιβεβαίωσαν ότι ο Ποντιακός Ελληνισμός που υπήρξε για τρεις χιλιάδες χρόνια Ακρίτας του Ελληνισμού, και ένοιωσε στο πετσί του δύο Γενοκτονίες, σήμερα σαν νεοπροσφυγας εξαιτίας της πολιτικής που ακολούθησε τα επτά τελευταία χρόνια, εξακολουθεί να γίνεται αντικείμενο εκμετάλλευσης από τα κυκλώματα της παραοικονομίας και να αντιμετωπίζεται κατά περίπτωση με ρατσιστική διάθεση από ορισμένους ανιστόρητους.

Τα τεράστια προβλήματα, που αντιμετωπίζει αυτό το ιστορικό κομμάτι του ελληνισμού, που πότε είναι "Ρώσοι", πότε "Ιδρυματικοί", πότε "τουρίστες" και σπάνια Έλληνες, σίγουρα δεν μπορούν να λυθούν με τη βία στις αίθουσες των Δικαστηρίων, αλλά με υπεύθυνη και μακροχρόνια πολιτική από πλευράς του ελληνικού κράτους, της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και της εκκλησίας μας.

Καλούμε τον κύριο πρωθυπουργό, τον αρμόδιο υπουργό, που με πρόσφατες δηλώσεις τους, έδειξαν την ευαισθησία και την πολιτική τους πρόθεση, να καθορίσουν το δυνατόν συντομότερο τη νέα πολιτική των αρμοδίων οργάνων και φορέων, που εμπλέκονται στο θέμα της αποκατάστασης των νεοπροσφύγων μας και να επανεξετάσουν τους τρόπους συμπεριφοράς των οργάνων της τάξεως απέναντί τους.

ΓΙΑ ΤΟ ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΥΠΟΥ ΤΗΣ ΠΟΠΣ
Πέτρος Φραγκουλιδής

Στην ομιλία τους οι Πρόεδροι των δύο Συλλόγων αναφέρθηκαν στα πρόσφατα αιματηρά και αποτρόπαια εγκλήματα Τούρκων στρατιωτών, εναντίων Κυπρίων διαδηλωτών και κάλεσαν την Τουρκία να σεβαστεί τα ανθρώπινα δικαιώματα και τους διεθνείς κανόνες δικαίου.

Συμβολικό ποσό που συγκεντρώθηκε κατά την διάρκεια της εκδήλωσης, θα κατατεθεί σε τραπεζικό λογαριασμό για την οικονομική ενίσχυση της Άμυνας της Κύπρου.

Συνημμένα σας στέλνουμε το από κοινού ψήφισμα, το οποίο συνοψογράφουν οι υπόλοιποι φορείς του Βερολίνου.

Εμείς, οι Έλληνες που ζούμε στο Βερολίνο, εκπροσώπωντας ένα σημαντικό κομμάτι του απόδημου Ελληνισμού, δεν δεχόμαστε την αδράνεια, αλλά με μαχητικότητα υπερρασιζόμαστε τις θέσεις μας και θέτουμε στο ανάτοιο βάθος τις αξίες της πατρίδας, υπώνοντας την φωνή μας με αγανάκτηση.

ΨΗΦΙΣΜΑ

Με την συνθήκη του 1960, την οποία υπογράφη και η Τουρκία, η Κύπρος ανακηρύχθηκε ανεξάρτητη Δημοκρατία.

Με την παρέμβαση της Ελληνικής Δικτατορίας, την οποία δεν ψήφισε και δεν υποστήριξε ο ελληνικός λαός, η Τουρκία με ισχυρές στρατιωτικές δυνάμεις, σαν εγγυήτρια, αντί να στηρίξει την συνθήκη του 1960, κατέλαβε το (37%) του νησιού.

Μετά από 22 χρόνια η Τουρκία όχι μόνον αποφεύγει το διάλογο, αλλά καταπατά συνεχώς τα ανθρώπινα δικαιώματα με τρόπο ανάνθρωπο, ασύστολο, τυχοδιωκτικό, εγκληματικό και βάρβαρο.

Χαρακτηριστικά παραδείγματα οι πρόσφατες φρικτές εγκληματικές ενέργειες Τούρκων Στρατιωτών σε βάρος άοπλων Κυπρίων διαδηλωτών μπροστά στο τείχος της (ντροπή) Κύπρου.

Εμείς, οι Έλληνες του Βερολίνου, σύσσωμοι, έχοντας μεγάλη και ιδιαίτερη ευαισθησία στα εθνικά μας θέματα, δηλώνουμε την πλήρη συμπαράστασή μας στον Κυπριακό λαό και τον διαβεβαιώνουμε ότι θα συνεχίσουμε τον αγώνα μας με αποφασιστικότητα.

Γι' αυτό καταδικάζουμε:

1) Την συνεχιζόμενη τουρκική κατοχή του 37% του εδάφους της Κύπρου, ζητούμε την αποχώρηση των τουρκικών στρατευμάτων από το νησί, την επιστροφή των 200.000 διωχθέντων Ελληνοκυπρίων

στην Βόρεια Κύπρο και την ουσιαστική αντιμετώπιση του θέματος των αγνοουμένων.

2) Τα πρόσφατα αποτρόπαια εγκλήματα σε βάρος των Κυπρίων διαδηλωτών.

3) Την προκλητικότητα που επιδεικνύει η Τουρκία με τις παράλογες αξιώσεις της σε βάρος της εδαφικής ακεραιότητας της Ελλάδας.

Καλούμε:

Την Τουρκία να σεβαστεί τα ανθρώπινα δικαιώματα και τις διεθνείς συνθήκες.

Και ζητούμε:

Από την Ευρωπαϊκή Κοινότητα να ασκήσει πίεση προς την Τουρκία ώστε να συμμορφωθεί με τους κανόνες του διεθνούς δικαίου και τις αποφάσεις των Ηνωμένων Εθνών.

Συνοψογράφοντες φορείς του Βερολίνου:

- Ελληνική Δημοκρατική Κοινότητα
  - Σύλλογος "Αριστοτέλης"
  - Σύλλογος "Μακεδών"
  - Σύλλογος Θεσσαλών
  - Σύλλογος Ηπειρωτών
  - Σύλλογος Γονέων και Κηδεμόνων
  - Σύλλογος Θρακών
  - Σύνδεσμος Ελλήνων Επιστημόνων και Ακαδ.
  - Σύλλογος Ελλήνων Επιστημόνων
- Για το Δ.Σ. του Συλλόγου Ποντίων
Ο Πρόεδρος
Παρχαριδής Αντώνης
- Για το Δ.Σ. του Συλλόγου Ελληνοκυπρίων
Ο Πρόεδρος
Ματθαίος Ματθαίου*

"ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΟΥΝΤΑΣ ΚΑΥΧΗΜΑ, ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΣΤΟΛΙΔΙ..."

Του κ. Ανδρέα Ελ. Ταταριδής

Δεν είναι και πολλός καιρός (το 1994) που είχα γράψει ένα εκτεταμένο άρθρο για τον Αοίδιμο Μητροπολίτη Τραπεζούντας Χρυσάνθο, τον μετέπειτα Αθηνών και πάσης Ελλάδος.

Αλλά υπάρχουν μερικά πρόσωπα που ό,τι και να γράψεις γι' αυτά, πάντα κάτι θα μένει, να γράψεις συμπληρωματικά.

Σ' αυτήν την κατηγορία των προσώπων με οπωσδήποτε μία προσφορά στο έθνος και την εκκλησία, υπάγεται και ο Μακαριστός Χρυσάνθος!

Ωστόσο, αφορμή να καταπιαστώ πάρα με τον ανενάληπτο εκείνο Εθνικό - Θρησκευτικό Ηγέτη, τον Χρυσάνθο, έλαβα από το προσφάτως εκδοθέν βιβλίο του συμπατριώτη μας Αρχιμανδρίτη κ. Παύλου Αποστολίδη Ηγουμένου της Ι.Μ. Παναγίας Σουμελά Βερμίου. Τίτλος του βιβλίου: "Ο Μητροπολίτης Τραπεζούντας Χρυσάνθος Φιλιππίδης (1913 - 1923). Η Αρχιερατεία του στην Τραπεζούντα". Εκδόση Σωματούδη "Η Παναγία Σουμελά", Θεσ/νίκη 1996, σελ. 262.

Βεβαίως, περί του Αοίδιμου αυτού Αρχιερέως, έχουν γράψει και οι: Γεώργιος Τασούδης, ανεψιός του (2 τόμους - κατά τα έτη 1970 και 1971) και ο Θεολόγος κ. Παναγ. Γ. Στάμου. Ογκώδη τα δύο πρώτα σελ. 85, το τρίτον. Και ακόμη περί του ίδιου του Χρυσάνθου, υπάρχουν άπειρα άρθρα από δικούς "μας", δηλ. Ποντίους, και μη, γραμμένα στον ημερήσιο και περιοδικό τύπο της Αθήνας -

Πολιτικό και Εκκλησιαστικό.

Τώρα, έρχεται σ' αυτούς, να προστεθεί και το παραπάνω νόημα του Παν. Αρχιμ. κ. Παύλου Αποστολίδη.

Το βιβλίο του π. Παύλου (ας μου συγχωρεθεί η... προτίμηση, αλλά η προτίμηση αυτή είναι απροσωπώδη και δίκαιη!!!) έχει πλείστες όσες αρετές: δηλ. είναι καλοτυπωμένο και πολύ προσεγμένο και βεβαίως είναι και καλογραμμένο. Όχι ότι τα άλλα δεν είναι καλογραμμένα, αλλά οπωσδήποτε υστερών τυπογραφικά!

Εν πάση περιπτώσει, ο π. Παύλος Αποστολίδης γράφει ωραία, κι αυτό το έχω διαπιστώσει και από άλλα γραπτά του κείμενα.

Ετσι, λοιπόν, το παραπάνω βιβλίο του το έγραψε με πολλή γνώση και πολύ κόπο. Αυτό το διαπιστώνει όποιος το διαβάσει. Το διαίρεσε σε δύο ενότητες. Η πρώτη, αφορά την Αρχιερατεία του Κυρού Χρυσάνθου στην Τραπεζούντα, μ' όλη εκείνες τις δυσκολες φάσεις της εθνικής και εκκλησιαστικής ζωής του, με το ποίμνιό του, τότε, και η δεύτερη, αφορά το χρονικό της ανακομιδής και μετακομιδής των λειψάνων του από την Αθήνα στην Ι.Μ. Παναγίας Σουμελά το 1992!

Κατάθεσα ήδη την καλή μας μαρτυρία για τις συγγραφικές ικανότητες του εκλεκτού αυτού Ποντιολόγητη Ιερωμένου μας, του κ. Παύλου Αποστολίδη. Και το κάνουμε με πολλή

Ο από Τραπεζούντας αείμνηστος Μητροπολίτης Χρυσάνθος

ή ευχαρίστηση και άνεση, διότι (όπως προείπα) και από άλλα γραπτά του κείμενα, έχω "γεύση" της δυνατής πέννας του. Αλλά, τώρα με το εν λόγω βιβλίο του, έρχεται να εδραιωθεί πλέον η πεποίθησή μου για την συγγραφική του επίδοση και αξιολογία.

Θα πώ κάτι και δεν θέλω να εκληφθεί ως... διαφήμιση. Όσοι συμπατριώτες μας θέλουν να γνωρίσουν την ιστορία του Πόντου μας και των ανθρώπων, που διεμόρφωσαν αυτή την ιστορία, καλόν είναι να αποκτήσουν τέτοια βιβλία, για να πλησιάζουν και τις γνώσεις τους και τις βιβλιοθήκες τους.

Το βιβλίο του π. Παύλου Αποστολίδη προσφέρεται γι' αυτόν τον πολιτισμό.

Αυτό το λέω μετά βεβαιότητας και το πιστεύω μάλιστα!

ΑΝΔΡΕΑΣ ΕΛ. ΤΑΤΑΡΙΔΗΣ*

Ταχύρυθμα τμήματα ελληνικής γλώσσας για τους Πόντιους παλιννοστούντες

Μαθήματα ενισχυτικής διδασκαλίας της ελληνικής γλώσσας γίνονται σε φροντιστηριακά τμήματα παλιννοστούντων μαθητών που ιδρύθηκαν με απόφαση του Νομάρχη Ροδόνης Στέργιου Σταυρόπουλου, στην Κομοτηνή και στις Σάπες.

Συγκεκριμένα, μετά την απόφαση του Νομάρχη, ιδρύθηκαν τα ακόλουθα τμήματα:

α) Δύο φροντιστηριακά τμήματα παλιννοστούντων μαθητών, στα οποία θα φοιτήσουν μαθητές του γυμνασίου Σαπών.

Στα τμήματα, θα διδάσκαται μόνο η ελληνική γλώσσα, για τέσσερις ώρες την εβδομάδα από καθηγητές του γυμνασίου Σαπών υπερωριακά. Τα τμήματα των Σαπών

θα λειτουργούν απογευματινές ώρες και θα στεγάζονται στο Λύκειο Σαπών, στο οποίο λειτουργεί και το παράρτημα του ΙΕΚ Κομοτηνής.

β) Δύο φροντιστηριακά τμήματα παλιννοστούντων μαθητών, στα οποία θα φοιτήσουν μαθητές της Α' τάξης και Β' Γυμνασίου Κομοτηνής και σε αυτά τα τμήματα θα διδάσκαται μόνον η ελληνική γλώσσα για τέσσερις ώρες την εβδομάδα από καθηγητή του Ενιαίου Πολυκλαδικού Λυκείου Κομοτηνής.

Τα τμήματα της Κομοτηνής θα λειτουργούν απογευματινές ώρες και στεγάζονται στο Ενιαίο Πολυκλαδικό Λύκειο Κομοτηνής, στο οποίο λειτουργούν και τμήματα προαιρετικών μαθημάτων.

ΑΠΟΝΟΜΗ ΔΙΑΚΡΙΣΕΩΝ ΣΕ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟ ΕΚΘΕΣΗΣ

ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΥΞΕΙΝΟ ΛΕΣΧΗ ΒΕΡΟΙΑΣ

Στις 29 Νοέμβρη 1996 θα γίνει η απονομή βραβείων στους τρεις διακριθέντες μαθητές στο διαγωνισμό έκθεσης της Ευξείνου Λέσχης Βέροιας με χορηγό τον Γιάννη Ορφανίδη, βιβλιοπώλη.

Οι μαθητές που διακρίθηκαν είναι:

1. Βασιλειάδης Βασίλειος, του 2ου Λυκείου Βέροιας.
2. Γκατσούλης Αθανάσιος, μαθητής Γ' Γυμνασίου Βέροιας.
3. Παπαπαναγιώτου Παναγιώτης, μαθητής του 2ου Δημοτικού Σχολείου Βέροιας.

Η απονομή θα γίνει κατά την διάρκεια εκδήλωσης "Ο θάνατος του παλιγκαρίου" στη μνήμη του Παύλου Μελά, που πραγματοποιεί η Ευξείνου Λέσχη Βέροιας, σε συνεργασία με το Λύκειο Ελληνίδων Βέροιας.